

El 'via crucis' de la prostitució a Barcelona

I Barcelona es va 'posar guapa'

El pla de seguretat ciutadana establert durant els Jocs pretenia també amagar els sectors marginals de la ciutat. Prostitutes i transvestits s'han vist forçats a un autèntic pelegrinatge imposat per una política que no sempre genera "amics per sempre".

1 986. Barcelona guanya la candidatura dels Jocs Olímpics del 1992. A partir d'aquell moment comença un compte enrere que inclou, a més de les obres olímpiques imprescindibles per a l'esdeveniment, campanyes com "Barcelona, posa't guapa" i "Més maca que mai". Campanyes destinades, al principi, a un canvi d'imatge de la ciutat; però tan bon punt la data assenyalada fou imminent i l'objectiu principal s'aconseguí, es van estendre —pla de seguretat olímpica— als sectors marginals barcelonins.

Barcelona havia d'esdevenir "guapa" del tot. Per això calia amagar la pobresa i, per extensió, la delinqüència i la prostitució. Accions que més aviat entren en el camp de l'apedaçament i que palesen la manca de projecte de l'Ajuntament en una problemàtica que demana a crits solucions definitives. Una política artificial que, aquests darrers anys, s'ha demostrat ineficaç.

OPERACIÓ "CARRER E"

Al desembre del 1989, l'Ajuntament de Barcelona va elaborar un estudi —per a buscar "alternatives definitives" que permetessin de desallotjar la prostitució del centre de la ciutat i dels punts dits olímpics— que ja parlava de la Zona Franca com d'una possible destinació de les prostitutes i dels transvestits de les Corts, barri especialment afectat per les mesures de restricció de trànsit i de seguretat de l'àrea olímpica de la Diagonal.

Malgrat les especulacions, la direcció dels programes de prevenció de la delinqüència de l'Ajuntament assenyalava a principi de juliol: "L'Ajuntament no ha de dir on s'instal·la la prostitució, perquè no es pot convertir en inductor d'aquesta activitat". Evidentment, per l'Ajuntament les protestes dels veïns pesen més que les necessitats d'aquest col·lectiu.

Davant la negativa de prostitutes i transvestits —un col·lectiu de més d'un centenar de persones— a abandonar les Corts, l'Ajuntament va optar per la presió policíaca per aconseguir els seus objectius; aquesta actuació tenia el punt més virulent el 7 de juliol a la matinada. Aquell dia, la policia de l'estat va detenir 56 persones acusades de desordre públic, després de tancar la zona per impedir el contacte amb els clients. Els transvestits, que havien provat de tallar la circulació repetides vegades a l'alçada de l'hotel Princesa Sofia —on s'havien allotjat uns dies després els dirigents del Comitè Olímpic Internacional—, estan indignats: "No havia vingut ningú, abans, a avisarnos de res. Vam arribar al lloc, com cada nit, i ens vam trobar els carrers plens de policia i tallats al trànsit. Venien els guàrdies i ens deien: 'circulen', i nosaltres no circulàvem, perquè no som vehicles". "Només volem guanyar-nos la vida venent el nostre cos, que no ens agrada tant com sembla, contràriament al que pensa molta gent", recorda un transvestit jove.

Finalment, durant els Jocs Olímpics, el *mercat del sexe* anà a parar al carrer E de la Zona Franca, on la Guàrdia Urbana en garantia la seguretat. Però un cop acabats els Jocs, han tornat a les Corts, lloc habitual des de fa prop de cinc anys. La data del 12 d'agost era l'acordada entre aquest col·lectiu i l'Ajuntament. "Aquí, ens hi trobem bé i molt més segures que no pas en altres llocs de la ciutat. A més, els clients ja coneixen el lloc", diu una prostituta que treballa pels volts del Camp Nou. I tot seguit fa un balanç del temps que han passat al polígon industrial: "No ens ha anat gaire bé; de vegades hi havia més policies que clients. Als transvestits, els ha anat millor, perquè eren més a prop de Mercabarna. La Zona Franca, d'altra banda, queda molt lluny dels llocs on es poden trobar habitacions i *meublés*".

Ara, la majoria de prostitutes i transvestits treballen a lesavingudes de Xile i de Torre Melina, a prop de l'hotel Juan Carlos I, per indicació expressa de la Guàrdia Urbana, que encara manté les restriccions de trànsit. D'altres, han anat a la Maternitat o darrere Sant Joan de Déu; o bé han tornat a les clàssiquesavingudes del Doctor Marañon i de Joan XXIII, a la Zona Universitària. Tot a l'espera d'una nova ordre —i ja fan...— que toleri l'exercici de la prostitució a la zona. Fonts de l'Ajuntament ja han assenyalat que fins a l'acabament dels Jocs Paralímpics "no s'establiran serveis sanitaris ni d'assistència social". Així, les *professionals del sexe* s'han trobat en poc menys de dos mesos davant el segon trasllat forçós i han vist com deixaven que es reinstal·lessin de manera espontània, per manca de solucions ràpides de Via Pública.

"És indignant. Per un costat, ens hi deixen estar; i per un altre, encara hi ha restriccions de trànsit. Cal pensar que el client vol mantenir, per damunt de tot, l'anonimat, i la presència de la policia l'esvera", assegura un portaveu dels transvestits.

Aquestes mesures ja han obert diferències en el govern municipal. Si cap dels responsables no sembla posar-se d'acord, la tinent d'alcalde de Benestar Social, Eulàlia Vintró, d'Iniciativa per Catalunya, reclama "un plantejament més global a l'hora de considerar la problemàtica de la prostitució".

"NO QUIERO SER TU AMANTE..."

Ara bé, a Barcelona la prostitució té altres zones d'actuació, com la Rambla de Catalunya, el carrer de Wellington i la Ciutat Vella, on hi ha el tan degradat Barri Xinès. En tots aquests indrets, la marginalitat del sector és, per regla general, molt greu, contràriament al que

passa a les Corts, on els transvestits estan més organitzats.

Per tant, el pla de seguretat olímpica hi ha tingut efectes afegits. Ho explica una prostituta del carrer de Robadors: "Durant els Jocs hi ha hagut molta més policia aquí, al Barri Xinès, que no a la resta de llocs amb prostitució al carrer". Cal tenir en compte que aquest és un dels barris on la pobresa és més forta. "Aquí, moltes de nosaltres no tenim un duro ni per a menjar, i sovint ens veiem obligades a fer un servei a canvi d'un cafè amb llet. També hi ha molta més prostitució per drogues, i moltes dones velles que s'han passat tota la vida prostituint-se", conta una altra prostituta del carrer del Marquès de Barberà.

Si a la pobresa extrema i a la drogaaddicció hi afegim la constant amenaça judicial de tancament de *meublés*, es pot veure quin és el grau de desprotecció de les prostitutes i dels transvestits d'aquest sector. "Si ens tanquen els pocs llocs on podem treballar, aviat no podrem ni menjar. Ara sembla que l'amenaça estigui mig suspesa i que no tancaran més llocs sense que ens en donin de nous", diu una noia jove d'un grup de quatre o cinc d'edat difícilment determinable. Algunes, massa, presenten marques de maltractaments físics a la cara i a l'esquena, segurament infligits pels *macarres* de torn.

Mentre parlem passa una dona d'una quarantena d'anys, amb un cor travessat per una flexa tatuat al braç esquerre, cantant, amb una tonada andalusa: "*No quiero ser tu amante...*".

Així, les prostitutes del Barri Xinès no han fet l'agost amb els Jocs. Els qui sí que han treballat més han estat els *camells*, a base de vendre, sobretot, haixix.

Suprimir la prostitució és del tot impossible. La solució

La treva dels 'meublés' al Districte I

La Ciutat Vella és l'únic districte de Barcelona per al qual el Pla d'Usos té en compte l'existència de *meublés*. És, per tant, l'únic districte amb una regulació indirecta de la prostitució. Malgrat això, l'Ajuntament ha tancat, entre 1986 i 1992, prop de 150 pensions que es llogaven, normalment, per hores i que feien funcions de *meublés*.

Aquest pla d'usos distingeix entre les pensions que fan funció de tals i els locals que serveixen de *meublés*. L'objectiu d'aquesta distinció és de garantir unes condicions sanitàries mínimes, que la majoria de locals tancats no reuneixen. Ni els llençols no hi canvien periòdicament, quan l'estada mitjana en una d'aquestes cambres sol ser d'uns 15 minuts.

Avui només queden dos locals d'aquestes característiques: El Jardín i El Tacatá, tots dos al carrer de Robadors. El dia 29 de juny passat l'Ajuntament els va voler tancar, en una temptativa més de fer desaparèixer la prostitució d'aquest districte, si més no dels carrers més transitats. Però els funcionaris municipals no portaven l'ordre judicial pertinent.

La mesura implicava que un centenar de prostitutes s'havien de quedar sense lloc per a treballar. La protesta del col·lectiu, amb qui es van solidaritzar propietaris de bars, perruquers, mecànics, botiguers i veïns en general, va aconseguir d'impedir-ne el tancament. S'ha de tenir en compte, d'altra banda, que una gran part de l'activitat econòmica del barri depèn directament o indirecta de la prostitució.

L'acord al qual arribaren prostitutes i Ajuntament, el dia 10 de juliol, explica que el tancament s'ajornarà uns quants mesos. La treva durarà fins que s'obrin altres locals d'aquesta mena amb millors condicions sanitàries i arquitectòniques. Les habitacions d'aquests locals han de tenir un mínim de deu metres quadrats. I la normativa específica que la distància entre dos *meublés* ha de ser, pel cap baix, de 150 metres. Aquesta mateixa distància ha de separar aquests locals de seus institucionals, escolars i religioses.

Ara, i davant la negativa de l'Ajuntament d'habilitar locals d'aquesta mena, les prostitutes i els transvestits del Raval esperen que algun empresari hi vegi suficient possibilitats de negoci per a invertir-hi.

J. M.

La majoria d'experts mèdics i socials consideren que l'administració hauria de reconèixer legalment la prostitució.

C. PUÉRTOLAS

tampoc no sembla que pugui ser d'ordre policíac, a base de traslladar constantment el *mercat del sexe* de l'un costat a l'altre de la ciutat, amb les protestes dels veïns que obliguen l'Ajuntament a tractar el problema de manera forçada. I el col·lectiu afectat continuarà sent oprimat fins que no disposi de drets laborals.

Encara que la legislació espanyola no consideri delictiu el fet de prostituir-se, la majoria d'experts mèdics i socials consideren que l'administració hauria de reconèixer legalment la prostitució.

Heus ací què proposen les persones afectades: "Ja sabem que no agradem a ningú, però som éssers humans i només

demanem que ens tractin amb una mica més d'educació. Volem treballar amb tota la tranquil·litat del món, com en altres països d'Europa -Alemanya o Holanda-, on hi ha carrers especials on es pot fer la feina bé, en bones condicions ambientals i higièniques i on la prostituta és reconeguda com a treballadora; carrers especials per a la nostra feina.

Aquí és diferent, som moltes, i en canvi és com si no existís. Ningú no vol saber res de nosaltres. Però bé, aquí estem i mentre hi hagi feina continuarem estant-hi".

Joan Mari